Resum · Producció, renda i comerç

p.profedeeconomia

Per a estudiar. Tot el que entra a la prova de la SA 2, en dues cares. La frontera de possibilitats és la part que més punts val: assegura't que la saps **dibuixar**, no només contar.

Què has de saber fer

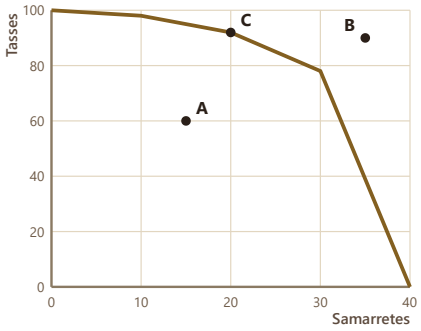
- ☐ Dir els factors de producció i la renda de cadascun
- ☐ Situar una activitat en el seu sector
- ☐ **Dibuixar** una FPP a partir d'una taula
- ☐ Classificar un punt en eficient, ineficient o inassolible
- ☐ Calcular el cost d'oportunitat entre dos punts
- ☐ Explicar per què la frontera és corbada
- ☐ Dibuixar un desplaçament i dir com es diu
- ☐ Anomenar els agents i els fluxos que els unixen
- ☐ Explicar què és el preu d'equilibri
- ☐ Dir per què l'especialització necessita el comerç

1 · Els factors de producció i els sectors

Per a produir qualsevol cosa fan falta **factors de producció**, i cadascun rep una **renda** a canvi:

FACTOR	QUÈ ÉS	RENDA
Terra	els recursos naturals	Lloguer o renda
Treball	l'esforç de les persones	Salari
Capital	màquines, locals, ferramentes	Interés

Els **sectors**: **primari** (traure de la natura: agricultura, pesca) · **secundari** (transformar: el moble, la indústria) · **terciari** (serveis: comerç, turisme, sanitat). A la teua zona hi ha de tots tres.

2 · La frontera de possibilitats de producció (FPP)

La **FPP** diu el **màxim** que es pot produir de dos béns amb els recursos i la tecnologia que es tenen. És el dibuix de l'escassetat.

Sobre la corba. Punts **eficients**: s'usen tots els recursos. Per a fer més d'un bé cal fer-ne menys de l'altre. És el punt **C** de la gràfica.

Dins. Punts **ineficients**: sobren recursos sense usar — gent parada, màquines aturades, mala organització. És el punt **A**.

Fora. Punts **inassolibles**: hui no s'hi arriba. Només si la frontera es desplaça. És el punt **B**.

Per què és corbada i no una recta. Perquè **els recursos no servixen igual per als dos béns**. Primer es traslladen els que menys falta feien a l'altre bé, i la renúncia és xicoteta; després cal anar llevant-ne de bons, i cada unitat nova costa més. Això és el **cost d'oportunitat creixent**. Si tots els recursos valgueren igual per a tot, la frontera seria una **recta**.

QUÈ PASSA	QUÈ LI FA A LA FRONTERA	COM ES DIU
Més treballadors, més màquines o millor tecnologia	Es desplaça **sencera cap enfora**	**Creixement econòmic**
Una millora que només afecta **un** dels dos béns	Només s'allunya eixe extrem: **pivota**	Creixement desigual
Produir més d'un bé i menys de l'altre	**No es mou**: només canvies de punt	Moviment per la corba

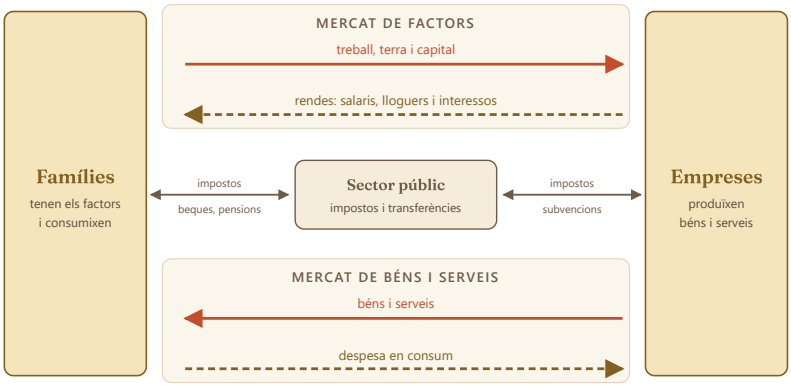
L'error que cau cada any. Moure's per la frontera **no és créixer**: canviar de combinació és només triar un altre punt de la mateixa corba. I al revés, una catàstrofe que destruïx recursos desplaça la frontera **cap endins**. I el cost d'oportunitat es diu **en unitats de l'altre bé**, mai en euros.

3 · Els agents i el flux circular de la renda

Els **quatre agents** són les **famílies**, les **empreses**, el **sector públic** i el **sector exterior**.

Al **mercat de factors** les famílies aporten treball, terra i capital, i cobren **rendes**. Al **mercat de béns i serveis** passa al revés: les empreses venen i les famílies paguen. El **sector públic** cobra **impostos** dels dos costats i torna part d'eixos diners en serveis (sanitat, escola) i en **transferències** (beques, pensions).

Es diu **circular** perquè es tanca: cada fletxa té la seua parella en sentit contrari, i el que per a un és un **ingrés**, per a l'altre és un **cost**. El que li queda a la família per a gastar o estalviar és la seua **renda disponible**.

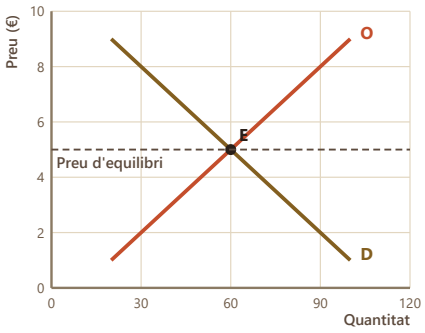

4 · Com es forma el preu en un mercat

La **demanda** és el que els compradors volen **i poden** comprar a cada preu: quan el preu puja, en volen menys. L'**oferta** és el que els venedors volen **i poden** vendre a cada preu: quan el preu puja, en volen vendre més.

On es creuen hi ha el **preu d'equilibri**: l'únic preu al qual el mercat **es buida**, perquè el que es vol comprar i el que es vol vendre coincidixen. Si el preu està **per damunt**, sobra producte i el preu baixa; si està **per davall**, en falta i el preu puja.

L'oferta **no** és el que hi ha al magatzem: és una llista, preu a preu.

5 · El comerç, el benestar i les desigualtats

Si cadascú es dedica al que fa millor —això és l'**especialització**— amb els mateixos recursos s'obté més: es guanya pràctica i no es perd temps canviant de faena. Però qui només fa una cosa **necessita tota la resta**, i per això fa falta el **comerç**. Sense intercanvi, especialitzar-se no serviria de res.

Per què es compra fora: perquè ací no es pot produir (clima, matèries primeres), perquè fora ix més barat, perquè no hi ha prou capacitat o perquè es vol més varietat. **Qui hi guanya i qui hi perd:** el comerç abarateix i dona varietat, però no reparteix igual — qui competix amb el producte de fora pot perdre la faena. Per això creixement i **desigualtat** es miren junts.

Vocabulari de la unitat

Factors de producció — terra, treball i capital.

Sectors — primari (trau de la natura) · secundari (transforma) · terciari (serveis).

FPP — màximes combinacions de dos béns que es poden produir.

Punt eficient / ineficient / inassolible — sobre la frontera / dins / fora.

Cost d'oportunitat creixent — cada unitat extra costa més unitats de l'altre bé.

Creixement econòmic — la frontera es desplaça cap enfora.

Flux circular — el recorregut de béns i diners entre els agents.

Renda disponible — rendes − impostos + transferències.

Demanda — el que es vol i es pot comprar a cada preu.

Oferta — el que es vol i es pot vendre a cada preu.

Preu d'equilibri — aquell al qual el mercat es buida.

Especialització — dedicar-se al que es fa millor i intercanviar la resta.

Posa't a prova

a) Amb la taula del taller: quin és el cost d'oportunitat de passar de 20 a 30 samarretes? **Dibuixa** la FPP i marca-hi un punt eficient, un d'ineficient i un d'inassolible.

b) Una família cobra 1.800 €, paga 300 € d'impostos i rep 120 € de beca. Quina és la seua renda disponible? I per quines fletxes del flux circular han passat eixos diners?

Solucions. 1 14 tasses (de 92 a 78); dins, damunt i fora de la corba · **2** 1.800 − 300 + 120 = **1.620 €**; pel mercat de factors i per les dues fletxes del sector públic